

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK

BABAI GYÖRFFY LÁSZLÓ: *Irány-
elvek az élet tudományához.* (Bp.) Uni-
versitas Könyvkiadó Társaság, 1942.
339 l.

Erről a könyvről elmondhatjuk, hogy meglátszik rajta korunk szellemének hatása. Alcíme: Az egészség, hosszú élet és boldogság útja. Ma nagyon sokat foglalkoznak ezzel a tárggyal, mint ahogyan az éhes ember képezte a pompás lakomákkal. Jellemző az is, hogy az egészség és boldogság titkának megfestését a ma annyira divatos rejtelmes dolgokban keresi.

Ezeket a rejtelmeket bőkezűen nyújtja a szerző az olvasónak. Kezdi a 2100 esztendősi ciklussal. Mi most a Halak-állatövi korszakban élünk, annak a vége felé. 1950 táján átlépünk a Vízöntő korszakába, ez már sokkal szerencsésebb korszak lesz, az igazság és a szeretet uralma jellemzi. Szó esik továbbá az ember asztrológiai lelkéről, amely mintegy közvetítő a szellemi lélek és a test között. A keleti jóga-tudomány is szerepel, különösen pedig a vele kapcsolatos lélekzési gyakorlatok. Sőt a reinkarnáció is, amely szerint az emberre hatással vannak a születése előtti különböző életeiben lezajlott események. Mindezek mellett bőven találunk szentírásai idézeteket, tehát a keresztény vallás sem marad ki.

Mindezeket persze nem sikerül közös nevezőre hozni. Még olyan merész állítással sem, hogy Isten meggyőzi Jóbót számtalan inkarnációjáról.

Ezek után a misztikus dolgok után az emberi testről kapunk tájékoztatást: egy kis orvostudományt. De ebben is sok a rejtelmesség, mindenféle fluidumok és kisugárzások. Mindezek aligha állják ki a tudományos kritikát.

Erre az alapra építi a szerző a gyakorlati jótanácsokat. Szól a lélekzésről, alvásról, a táplálkozással, az életnek célszerű és egészséges berendezéséről. Ezek a jótanácsok nagyrészt valóban beválhatnak. Józan, mértékletes életmódot írnak elő. A szerző összeválogatta mindazt, amit a mindennapi tapasztalás ezen a téren nyújtott. Kár volt azonban ezeket a bölcs tanácsokat olyan misztikus és ingatag alapra építeni, egyébként sem sikerült őket azzal az alappal szoros összefüggésbe hozni.

r. l.

JO VAN AMMERS-KÜLLER: *A Coornvelt-ház asszonyai.* Budapest (Révai) 1942.

A kiváló hollandi író nő hatalmas re-

génye három nemzedék asszonyainak életét vetíti elénk, s ezt az életet mindig abban a pillanatban ragadja meg, amikor szülők és gyermekek, öregek és fiatalok között összeütközésre kerül a sor. A történelem három nagy pillanata jelenik így meg előttünk egy család sorsának tükrében. Az első az 1840-es évek szigorú világnézetű ideje, amikor megüngathatatlanul áll a szülői tekintély, s amikor a technika nagy újításai, meg az élet szabadabb fölfogása állítják szembe fiatalok és öregek nemzedékét. A regény második része a 70-es évek szociális és nőemancipációs mozgalmi közvézet, a harmadik pedig már a mi korunkba, 1942-be, a még mindig álló ősi Coornvelt-házba, ahol a régi formákat egyszerre fölváltják az újak, s a fiatalok vígan táncolnak azok között a falak között, ahol egy évszázadja a puritán ősök a zsoldárokat énekeltek. Hatalmas, szélesodró mű Jo van Ammers-Küller regénye, magyarázó földézése a történelemnek, a mult hangulatának; az olvasó egyformán ámul hiteles tájékozottságán és részleteinek gazdagságán.

KÁRPÁTMEDENCE, gazdaságpolitikai szemle, Budapest 1943 január.

A „Kárpátmedence“ januári számában értékes cikkeket olvashatunk az ipar tőkehelyzetéről, az erdélyi földgázmezőkről, textilnyersanyaggyártásunkról, iparunk nyersanyagellátásáról, vegyészeti iparunkról, a magyar ipar fejlődéséről, és iparunk általános fejlesztéséről. Ezen ipari szakküldkek után a régi magyar export útjáról, a Ferenc-csatornáról, Zichy Nándor gróf életéről és Benes béketervéről olvashatunk tanulmányokat. A tartalmas számot érdekes külföldi gazdasági hírek, világgazdasági szemle, lapszemle és könyvismertetés egészíti ki.

TAVASZI SIP. Tóth László regénye. Budapest (Révai), 1943.

„Uj regényem — írja Tóth László — két férfi nemesrendű barátságának a regénye, amelyben a közös ambícióknak, a közös nagy vállalkozásoknak, az egyforma gondolkodásnak és az egyforma érzésnek összehangzó akkordjai mellett a lányért, az asszonyért való örök összeütközéseknek, a férfisorsokat keresztvező női sorsok újra meg újra megújuló összezapásainak, lelki küzdelmeinek kis tragédiái és kis komédiái vonulnak fel, úgy ahogy megestek valamikor és úgy ahogy csak akkor es-

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK

hettek meg. Nem szigorúan zártformájú ez a regény, hanem egymásba fonódó sok külön történet, amelyek két férfilélek érzéseinek és gondolatainak, tetteinek és akarásainak egymásután emelkedő és elfolyó hullámai sodornak tova az idő nagy folyóján — az émulás szépségében és szomorúságában... Mindez olyamit messze van ma már, hogy csak a képzelet és a szó mehet utána, hogy utolérje s a mai ember előtt egy pillanatra felvillantsa újra azt a világot, amikor a gyerek még olyan akart lenni, mint az apja s a fiatalember nem arra gondolt, hogy kap-e és hol kap egy hivatalt, egy íróasztalt, hanem arra, hol veheti fel a harcot ideáljaiért. Ebből, nemes, tiszta írás e regény, egy búbajos világ mesteri kézzel felidézett képe; csupa szín, csupa íz, csupa ragyogó, meleg kedély; és hitvallás az élet magasabbrendű értelméről.

ÖTTEVÉNYI OLIVÉR: *Ferenc Ferdinánd.* Budapest, (Királyi Magyar Egyetemi Nyomda) 1942.

Ferenc Ferdinánd annak az Osztrák-Magyar Monarchiának volt trónörököse, amely ma már a múlté s amelynek hatalmáról a ma gyermeke csak mint történelmi emlékről tud. Ferenc Ferdinánd annak a családnak volt tagja, amely évszázadokon keresztül Európa szívében elsőrendű hatalmi tényezőként szerepelt, országok felett uralkodott s amelynek politikája a világ kialakulására nem egyszer sorsdöntőnek bizonyult. Ferenc Ferdinánd az újabb korszakok óta már érintett korszaknak bizonyos fokig aktív tényezője volt, olyan koré, amely már megérezte a reformok szükségét, de megvalósításához nem jutott el.

A könyv magyar vonatkozásai elárulják a trónörökös gondolatainak érzelmi hátterét is, és ebből is világosan látni, hogy terveiben, melyek a birodalomba akarták vonni Romániát, Szerbiát, sőt Ukrajnát is, mennyi gondot okozott a függetlenségéhez ragaszkodó magyarság.

Öttevényi Olivér, külpolitikai irodalmunk legkiválóbb művelője, sok száz politikai okmány, emlékirat és bizalmas vallomás hiteles adatai segítségével írta meg rendkívül érdekes könyvét. A tragikusvégű trónörökös életrajza az egész békebeli monarchia feszült légkörét, lappangó ellentéteit s a kétfele egyensúlyozó nemzet nehéz problémáit állítja elé.

PAUL MOUSSET: *Végzetes napok.* Budapest (Királyi Magyar Egyetemi Nyomda) 1943.

Ez a könyv a mostani világháború egyik legragikusabb fejezetét elévéníti meg. A francia összeomlás naplójára pereg le az olvasó előtt egy résztvevő feljegyzésében. Világos ismereteket kapunk benne a francia háborús pszichózisról, az élvonalban tétlenül álló katonák magatartásáról és az ott honlók háborús felkészüléséről. A könyv második része a belgiumi háború előzményeiről és a résztvevő angol seregek között töltött hónapok benyomásairól mond el olyan részleteket, amelyek a háborút sok vonatkozásában megvilágosítják. A könyv regényzerű, de minden sora valóság. Egy hatalmas nép tragédiájának vagyunk szemtanúi benne. Ha az elhangzó vallomás keserű és sötét, a belőle meríthető tanulság, annál világosabb, s különösen nekünk, olyan népnek, amelytől a sors megtagadta azokat a végtelen javakat, melyek a francia nép nagyságának segítői voltak.

CSERES TIBOR: *Zöld levél árnyéka* Versek. Bp. 1942. 45. l.

Kissé ridegen ható lírai költemények gyűjteménye, amelyek tudatos tartózkodással utasítják el a színesebb, mélyről törőbb érzéseket. Inkább naturalisztikus érzelmi helyzetképeket festenek, mintsem a lélek melegeket friss, hirtelen kiadásait nyújtják. Az az érzésünk, a programm kissé fojtogatja, csínáltta és keresztet tesz a költőt. E sajátos költői világ magyarázatul szolgálhat az írónak verseiben sokat emlegetett ifjúkor nyomorúsága: „Néma és dermedt barlanglakót Szólits bennem, ki eddig kövön és penészen Élttem és sötét vizet ittam s nem volt más tűz, csak mit A hullók nyelve hord vagy tévedt kis egészszem Tűkre kibír.” E nyomott világban túlzóan jelentőssé váló erotika színeit helyenként dekadensül parázslónak érzzi az olvasó. A kötet második felének meglepetése néhány erőteljes háborús költemény a magyar katona mai kemény erőpróbájának élményköréből. — a szerző legjobb alkotásai (Átkelés, Poldolszik alatt, Az ellenségnek). Talán ezekben vonulnak be irodalmunkba napjaink mozgó harcainak fegyverei és harci eszközei s így érthető, hogy a pillanat hangulatában könnyen megtalálják az utat az olvasó szívéhez. S. I.